

V Bruseli 11. októbra 2017
(OR. en)

12913/17

FREMP 110
JAI 880
COHOM 111
DROIPEN 129
ASILE 66
JUSTCIV 228
SOC 624
SCHENGEN 61
EJUSTICE 117
DAPIX 319
ANTIDISCRIM 45
VISA 385
CULT 111

POZNÁMKA

Od: Predsedníctvo

Komu: Rada

Č. predch. dok.: 12727/17

Predmet: Návrh záverov Rady o uplatňovaní Charty základných práv v roku 2016

Delegáciám v prílohe zasielame návrh záverov Rady o uplatňovaní Charty základných práv EÚ v roku 2016 na účely ich prijatia na zasadnutí Rady SVV 12. októbra 2017.

Predsedníctvo okrem toho ministrov vyzýva, aby sa zamysleli nad tým, ako posilniť ochranu základných práv a zlepšiť povedomie o nej.

**NÁVRH ZÁVEROV RADY
O UPLATŇOVANÍ CHARTY ZÁKLADNÝCH PRÁV
V ROKU 2016**

I. ÚVOD

1. Rada pripomína článok 2 Zmluvy o Európskej únii, v ktorom sa uvádza, že Únia je založená na hodnotách úcty k ľudskej dôstojnosti, slobody, demokracie, rovnosti, právneho štátu a rešpektovania ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám. Tieto spoločné hodnoty tvoria základ Európskej únie a našich spoločností. Podľa článku 51 Charty základných práv EÚ (ďalej len „charta“) sú inštitúcie a orgány Únie, ako aj členské štáty pri vykonávaní práva EÚ povinné dodržiavať základné práva zakotvené v charte.
2. V roku 2016 sa ochrana viacerých práv ustanovených v charte ešte posilnila prijatím súboru právnych aktov o prezumpcii nevinoty a práve byť prítomný na konaní pred súdom;¹ o právnej pomoci;² o procesných zárukách pre deti³, ako aj stanovením komplexného súboru pravidiel ochrany údajov na úrovni EÚ.⁴

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie nevinoty a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní, Ú. v. EÚ L 65, 11.3.2016, s. 1 – 11.

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1919 z 26. októbra 2016 o právnej pomoci pre podozrivé a obvinené osoby v trestnom konaní a pre vyžiadané osoby v konaní o európskom zatykači, Ú. v. EÚ L 297, 4.11.2016, s. 1 – 8.

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/800 z 11. mája 2016 o procesných zárukách pre deti, ktoré sú podozrivými alebo obvinenými osobami v trestnom konaní, Ú. v. EÚ L 132, 21.5.2016, s. 1 – 20.

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov), Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1 – 88. Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov a o zrušení rámcového rozhodnutia Rady 2008/977/SVV.

3. Rada opätovne potvrdzuje, že je potrebné, aby sa vo všetkých oblastiach politiky základné práva zahrnuli do prípravy a posudzovania právnych predpisov a politík EÚ. Pripomína usmernenia Rady o metodických krokoch, ktoré sa majú vykonať s cieľom kontrolovať zlučiteľnosť so základnými právami v prípravných orgánoch Rady⁵, ktorých cieľom je posilniť zohľadňovanie základných práv v procese tvorby právnych predpisov a politík.
4. Rada pozitívne hodnotí správu Komisie o uplatňovaní charty za rok 2016⁶, ako aj správu Agentúry EÚ pre základné práva o základných právach za rok 2017⁷. V uvedených správach sa zdôrazňuje pokrok dosiahnutý za uplynulý rok a zostávajúce výzvy v oblasti účinného uplatňovania charty v EÚ a členských štátoch.
5. Rada berie na vedomie návrh Komisie na vytvorenie Európskeho piliera sociálnych práv⁸, v ktorom sa stanovuje rámec pre budúcu činnosť zameranú na posilnenie rovnosti príležitostí a prístupu na trh práce, spravodlivé pracovné podmienky a sociálnu ochranu a začlenenie, a s potešením očakáva rokovania o návrhu na zasadnutí Rady EPSCO 23. októbra 2017.

II. ZAVEDENIE PRÁV Z CHARTY DO ŽIVOTA

6. Rada uznáva, že ochrana základných práv je horizontálnou otázkou, ktorá sa týka všetkých oblastí činnosti EÚ a možno ju uskutočniť len s podporou a za aktívnej spolupráce všetkých zúčastnených strán na úrovni EÚ, ako aj na vnútroštátnej úrovni. Rada pripomína, že je dôležité zvýšiť informovanosť tvorcov politík, príslušníkov právnických povolání a samotných držiteľov práv o uplatňovaní charty na vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ. V tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu lepšieho využívania elektronických nástrojov, ako je napr. elektronická justícia, a lepšej výmeny najlepších postupov.

⁵ 5377/15.

⁶ 9511/17.

⁷ 10744/17 + ADD 1 + ADD 2.

⁸ Pozri dokument 8637/17.

7. Rada je odhodlaná ďalej posilňovať súdržnosť medzi vnútorným a vonkajším rozmerom politiky EÚ v oblasti základných a ľudských práv⁹.
8. Rada zdôrazňuje úlohu, ktorú pri výklade a uplatňovaní charty v EÚ zohráva Súdny dvor Európskej únie, čím dáva právam v nej obsiahnutých reálnu podobu.
9. Rada uznáva kľúčovú úlohu Agentúry pre základné práva, ako sa stanovuje v nariadení o zriadení agentúry¹⁰, ktorú táto agentúra za uplynulých 10 rokov zohrala poskytovaním podloženého poradenstva a odborných znalostí v oblasti ľudských práv. Rada Agentúru pre základné práva vyzýva, aby toto úsilie posilnila prostredníctvom svojej úlohy zhromažďovateľa údajov v oblasti základných práv a posilnením synergií a podporovaním spolupráce medzi sieťami štátnych kontaktných miest, vnútroštátnymi inštitúciami pre ľudské práva, organizáciami občianskej spoločnosti a občanmi. Rada Agentúru pre základné práva vyzýva, aby s členskými štátmi spolupracovala v záujme uľahčenia výmeny osvedčených postupov, nástrojov a metód týkajúcich sa uplatňovania charty a komunikácie súvisiacej so základnými právami, hodnotami a slobodami.
10. V rámci medzinárodného práva, práva EÚ a vnútroštátneho práva zohrávajú organizácie občianskej spoločnosti dôležitú úlohu pri propagácii a vykonávaní základných práv v teréne, plnení funkcie dohľadu a zvyšovaní informovanosti držiteľov práv o základných právach a pri podpore ich úsilia o vykonávanie a obhajobu ich práv. Na to, aby organizácie občianskej spoločnosti mohli plniť svoje úlohy, sa im musí umožniť vykonávať ich prácu.

⁹ V súlade s akčným plánom EÚ pre ľudské práva a demokraciu (2015 – 2019).

¹⁰ Nariadenie Rady (ES) č. 168/2007, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre základné práva, Ú. v. EÚ L 53, 22.2.2007, s. 1 – 14.

a) Vnútoraná bezpečnosť

11. Rada opätovne potvrdzuje, že bezpečnosť a dodržiavanie základných práv sú navzájom zlučiteľné a komplementárne ciele politík.
12. V tejto súvislosti Rada zdôrazňuje význam práva na súkromie a práva na ochranu osobných údajov, v nadväznosti na prácu expertnej skupiny na vysokej úrovni pre informačné systémy a interoperabilitu v súlade so závermi Rady z 9. júna 2017 o ďalšom postupe s cieľom zlepšiť výmenu informácií a zabezpečiť interoperabilitu informačných systémov EÚ¹¹.

b) Azyl a migrácia

13. Rada uznáva potrebu dodržiavať základné práva migrantov, žiadateľov o azyl, utečencov a osôb oprávnených na doplnkovú ochranu, a to aj za naliehavých okolností v oblasti migrácie a azylu. Rada súhlasí s tým, že pri opatreniach EÚ a vnútroštátnych opatreniach by sa malo osobitne zohľadniť závažné riziko zneužívania a vykorisťovania, napríklad zo strany prevádzáčov a obchodníkov s ľuďmi, pričom ženy a deti sú vystavené vyššiemu riziku násillia a diskriminácie.¹²

¹¹ 10151/2017.

¹² Pozri napríklad nedávne závery Rady a zástupcov vlád členských štátov o ochrane migrujúcich detí (dokument 10085/17), ako aj oznámenie Komisie o ochrane migrujúcich detí z 12. apríla 2017 (COM 2017 (211)).

c) Práva dieťaťa

14. Rada zdôrazňuje význam ochrany detí a dodržiavania zásady najlepšieho záujmu dieťaťa ako hlavného hľadiska pri všetkých opatreniach, ktoré sa týkajú detí.
15. Rada zdôrazňuje, že spolupráca a dialóg so zainteresovanými stranami sú kľúčové na to, aby sa zabezpečilo dodržiavanie práv dieťaťa, a to najmä prostredníctvom výmeny osvedčených postupov, ktorú je potrebné ďalej rozvíjať. Pripomína výročné fórum o právach dieťaťa, neformálnu skupinu expertov členských štátov pre práva dieťaťa, ako aj iniciatívu Komisie zriadiť Európska sieť pre opatrovníctvo.

d) Boj proti rasizmu a xenofóbii

16. Rada víta opatrenia, ktoré koordinuje skupina na vysokej úrovni pre boj proti rasizmu, xenofóbii a inými formám neznášanlivosti. Patria medzi ne monitorovanie Kódexu správania pre boj proti nezákonným nenávisným prejavom online¹³, posilnenie podpory obetí, vypracovanie metodiky pre záznam a získavanie údajov o trestných činoch z nenávisti, boj proti nezákonným nenávisným prejavom online, podpora mediálnej gramotnosti a kritického myslenia, ako aj zvyšovanie medzikultúrneho pochopenia prostredníctvom vzdelávania. V tejto súvislosti sa na konferencii s názvom „Z opačnej perspektívy: ako podporovať občiansku spoločnosť pri poskytovaní účinných pozitívnych perspektív v boji proti nenávisným prejavom online“, ktorú v dňoch 6. –7. apríla 2017 zorganizovalo maltské predsedníctvo, potvrdila potreba intenzívnejšej spolupráce a väčšieho odhodlania všetkých zúčastnených strán: médií, internetových platforiem a orgánov verejnej moci.
17. Rada očakáva výsledky prieskumu EÚ týkajúceho sa menšín a diskriminácie (EU-MIDIS II), ktorý uskutočňuje Agentúra pre základné práva na účely posúdenia pokroku dosiahnutého za uplynulých päť rokov pri ochrane základných práv osôb s prístahovateľským pôvodom alebo príslušníkov etnických menšín.

¹³ K dispozícii na stránke:
http://ec.europa.eu/justice/fundamental-rights/files/hate_speech_code_of_conduct_en.pdf

e) Násilie páchané na ženách

18. Rada víta skutočnosť, že kolokvium Komisie o základných právach je venované podpore práv žien a rodovej rovnosti a je príležitosťou venovať sa posilneniu hospodárskeho a politického postavenia žien, ich práv vo verejnej aj súkromnej oblasti života a boju proti násiliu páchanému na ženách vo všetkých podobách, pričom tento boj je zároveň predmetom cielených akcií počas celého roka.¹⁴
19. Rada opakovane vyjadrila dvoje odhodlanie predchádzať všetkým formám násilia páchaného na ženách a domáceho násilia a odstraňovať ich. Rada v tejto súvislosti pripomína svoje nedávno prijaté rozhodnutia¹⁵ o podpise Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu a o boji proti nemu (Istanbulského dohovoru) a v nich vyjadrený úmysel dohovor uzavrieť. Rada vyzýva tie členské štáty, ktoré dohovor zatiaľ neratifikovali, aby tak urobili.

f) Pluralita médií

20. Rada oceňuje skutočnosť, že ústrednou témou kolokvia o základných právach, ako aj následných plánovaných nadväzujúcich opatrení boli v roku 2016 pluralita médií a demokracia. Víta skutočnosť, že touto otázkou sa zaoberalo aj estónske predsedníctvo na svojom neformálnom seminári expertov na tému „Pluralita médií a právny štát v digitálnom veku“, ktorý sa uskutočnil 12. júla 2017 ako príprava na každoročný dialóg Rady o právnom štáte.

¹⁴ Pozri https://ec.europa.eu/info/events/sustainable-development-goals/2017-annual-colloquium-fundamental-rights-2017-nov-20_it

¹⁵ Rozhodnutie Rady (EÚ) 2017/865 a rozhodnutie Rady (EÚ) 2017/866.

g) Pristúpenie EÚ k EDLP

Rada sa naďalej zasadzuje za pristúpenie EÚ k Európskemu dohovoru o ľudských právach, čím sa posilnia spoločné hodnoty Únie, zlepši sa účinnosť práva EÚ a zvýši sa súdržnosť ochrany základných práv v Európe. Rada vyzýva Komisiu, aby urýchlene ukončila svoju analýzu právnych otázok, na ktoré poukázal Súdny dvor Európskej únie, aby sa ňou mohla zaoberať Rada.
